

**ANNE VE BABALARIN ÇOCUK KİTAPLARI
HAKKINDAKİ GENEL GÖRÜŞLERİ İLE ÇOCUKLARIN
ALICI DİL GELİŞİM DÜZEYLERİ ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

*Filiz ERBAY**
Ayşe ÖZTÜRK SAMUR

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, anne ve babaların çocuk kitapları hakkındaki genel görüşleri ile çocukların alıcı dil gelişimi düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Araştırma tesadüfi örneklem yoluyla seçilen ilköğretim okullarının ana sınıflarına devam eden altı yaşındaki 112 çocuk ile bu çocukların anne ve babaları üzerinde yapılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Anne Baba ve Öğretmenlerin Çocuk Kitapları ile İlgili Genel Görüşleri Anketi ve Peabody Resim-Kelime Testi (PRKT) kullanılmıştır. Araştırmada frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma gibi betimsel istatistiklerin yanında, Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda, anne ve babaların çocuk kitapları hakkındaki genel görüşleri ile çocukların dil gelişimi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki saptanamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Alıcı dil gelişimi, çocuk kitapları, okul öncesi eğitim.

**A STUDY ON THE RELATION BETWEEN PARENTS'
GENERAL IDEAS ABOUT CHILDREN BOOKS AND
CHILDREN'S PERCEPTIVE LANGUAGE
DEVELOPMENT LEVEL**

ABSTRACT

The aim of the study is to identify the relation between parents' general ideas about children books and children's perceptive language development level. The study is conducted with randomly chosen 112 six year

* Dr. Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi filizsaygin@selcuk.edu.tr

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

old children attending preschool classes and their parents. Parents' and Teachers' General Ideas about Children Books Questionnaire, and Peabody Picture Vocabulary Test (PPVT) are used as data collection devices. In this study in addition to descriptive statistics like frequency, percentage, arithmetic average, and standard deviation, as an analysis technique **Pearson's Product Moment** Correlation Coefficient is also used. At the end of the study is found that there is no significant relation between parents' ideas about children books and children's perceptive language development level.

Key Words: Perceptive language development, children's books, preschool education.

Giriş

Çocuk yaşamının ilk günlerinden başlayarak içinde yaşadığı çevrede ana dilini edinmeye başlar. Dil tüm kuralları ile birlikte, geçirilen yaşantılar sırasında doğal olarak öğrenilmektedir. Çocuklar dili modelleri dinleyerek bu modelleri öykünerek, geri iletimi algılayarak, deneyimlerini ve düşüncelerini paylaşarak öğrenmektedirler. Çocuklar dili kazanırken ilk modelleri anne babaları, diğer aile bireyleri, daha sonra toplumsal çevrede ve okul ortamında, etkileşimde buldukları diğer bireylerdir. Modeller kadar çocuklara sunulacak zenginleştirilmiş dil çevreleri de onların dili kazanmalarında ve yaratıcı şekilde kullanmalarında, destekleyici etkenlerdir (Güven ve Bal, 2000; Tokgöz, 2006).

Çocuğun dil gelişimi karmaşık bir olgudur ve çocuktan çocuga farklılık gösterir. Ayrıca dil gelişimi çocuğun genel gelişim olgusunun bir parçası olmakla birlikte kendine özgü bazı özelliklere sahiptir. Çocuğun dil gelişim sürecinde alıcı dil ve anlatım dili olmak üzere iki temel bileşen mevcuttur. Alıcı dil; sözel uyarıların duyu-sinir ağı ve işitsel algısal süreçler aracılığı ile alınması ve anlaşılması olarak tanımlanır. Bu süreci çocuğun sağlıklı bir biçimde tamamlayabilmesi için aile, çevre ve öğretmenin bu konudaki tutum ve yaklaşımları ile çocuga gösterdiği ilgi ve desteğin yanı sıra çocuk kitapları da büyük önem taşımaktadır (Trajkovska ve diğerleri, 2010; Özkan ve Yılmaz, 2007; Karacan, 2000; Bilginer, 2002).

Çocuk kitapları, okul öncesi dönemden başlayarak zihinsel, duygusal, dilsel becerilerin edinilmesi sürecinde çocuklara “zenginleştirilmiş bir dil çevresi” yaratan önemli değişkenlerden biri olarak değerlendirilmekte ve çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayan

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

zevkle okuduğu eserler şeklinde tanımlanmaktadır. Okul öncesi dönemde bir yetişkin tarafından okunan, çocuk tarafından da resimlerine bakılan kitaplar, yetişkin (anne, baba vd.) ile çocuk arasında fiziksel ve duyuşsal bir yakınlık oluşturur. Çocuk hem sevdiği bir kimseyle birliktelikten dolayı mutlu olur, hem de kitabın kendisine sunduğu dilsel ve görsel olanaklarla yeni yaşantılar kazanmaya başlar. Çocuğa resimli hikâye kitapları okunması, onu yaşam gerçeklerine hazırlamakta, dinleme ve okuma yeteneğinin gelişmesine yardımcı olabilmekte, çeşitli dil becerilerini öğrenmede ve bir cümleyi aynı anlama gelen değişik sözcüklerle ifade etmede, anlatmada ve anlamlı konuşmada oldukça faydalı bir yöntem olarak kabul edilmektedir (Poyraz, 2000; Uzmen, 1993; Sever, 2003). Çocuk kitaplarının bu işlevleri yerine getirebilmesi için, hem dış yapı, hem de içyapı özelliklerine uygun olarak hazırlanması gerekir. Okul öncesi dönemden başlayarak çocukların kullanımına sunulan kitapların yapısal nitelikleri, ileride okuma kültürü edinmiş bireylerin yetişmesi için bir alt yapı oluşturacaktır (Sever, 2008).

Çocuğun iyi kitapla buluşmasında çocuk edebiyatı kültürü ve okuma alışkanlığı edinmiş anne baba etkin rol oynar. (Şirin, 2007). Anne babaların çocuk kitapları hakkındaki yeterli ve gerekli bilgiye sahip olmaları onların çocukları için hikâye kitabı seçimlerini etkileyecektir. Bu seçimlerin de çocukların başta dil gelişimleri olmak üzere çocukların farklı gelişim alanlarını etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu nedenle “Anne ve babaların çocuk kitapları hakkındaki genel görüşleri ne yöndedir? Anne babaların çocuk kitapları hakkındaki görüşleri ile çocukların alıcı dil gelişimleri arasındaki ilişki var mıdır?” soruları araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı anne ve babaların çocuk kitapları hakkındaki genel görüşleri ile çocukların alıcı dil gelişimi düzeyleri arasındaki ilişkiyi saptamaktır.

Bu genel amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranacaktır:

1. Annelerin çocuk kitaplarına ilişkin genel görüşleri puan ortalamaları ile babaların çocuk kitaplarına ilişkin genel görüşleri puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?

2. Annelerin çocuk kitaplarına ilişkin genel görüşleri puan ortalamaları ile çocukların alıcı dil gelişimleri puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

3. Babaların çocuk kitaplarına ilişkin genel görüşleri puan ortalamaları ile çocukların alıcı dil gelişimleri puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırma ilişkisel tarama modelindedir. İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 1999).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Konya ili merkez ilçelerinde bulunan Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okullarının ana sınıflarına devam eden altı yaş çocukları ile bu çocukların anne babaları oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini, araştırma evreninden tesadüfi küme örnekleme yöntemi ile seçilen Mehmet Beğen İlköğretim Okulu, Selçuklu Bağımsız Ana Okulu, İhsan Doğramacı Uygulama Ana Okulu ve Bahçeşehir Kolejinde 2008–2009 öğretim yılında ana sınıfına devam eden altı yaşındaki 112 çocuk ile bu çocukların anne ve babaları oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan anne babaların eğitim ve çalışma durumlarına göre dağılımlarına tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo1: Araştırmaya Katılan Anne Babaların Eğitim Durumlarına ve Çalışma Durumlarına Göre Dağılımları

Demografik Özellikler	Grup	Frekans	%
Anne Eğitim Durumu	İlköğretim	23	20,5
	Lise	33	29,5
	Lisans	48	42,9
	Lisans Üstü	8	7,1
Baba Eğitim Durumu	İlköğretim	21	18,8
	Lise	25	22,3
	Lisans	46	41,1
	Lisans Üstü	20	17,9
Annenin	Çalışıyor	50	44,6

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

Çalışma Durumu	Çalışmıyor	62	55,4
Babanın Çalışma Durumu	Çalışıyor	110	98,2
	Çalışmıyor	2	1,8

Tablo 1 incelendiğinde annelerin % 20,5'inin ilköğretim, % 29,5'inin lise, % 42,9'unun lisans ve % 7,1'inin lisansüstü eğitim aldıkları görülmektedir. Bu değerler annelerin çoğunluğunun üniversite mezunu olduğunu göstermektedir. Araştırmaya dâhil edilen babaların eğitim durumlarına bakıldığında ise % 18,8'inin ilköğretim, % 22,3'ünün lise, % 41,1'inin lisans ve % 17,9'unun lisansüstü eğitim aldıkları görülmektedir. Bu yüzdelerden babaların çoğunluğunun üniversite mezunu olduğu anlaşılmaktadır. Tablo 1'de de yer verildiği üzere annelerin % 44,6'sı çalışırken, % 55,4'ü çalışmamakta, babaların % 98'i çalışırken, % 1,8'i çalışmamaktadır.

Veri Toplama Araçları

Anne Baba ve Öğretmenlerin Çocuk Kitapları ile İlgili Genel Görüşleri Anketi

Sağlam (2007) tarafından geliştirilen anket, anne baba ve öğretmenlerin çocuk kitaplarıyla ilgili genel görüşlerini belirlemekte olup 27 maddeden oluşmaktadır. Anket “tam katılırim, çok katılırim, orta derece katılırim, az katılırim, hiç katılmam” seçeneklerinden oluşan 5’li likert tipi bir ankettir. Alınabilecek en yüksek puan 135 en düşük puan ise 27’dir.

Peabody Resim-Kelime Testi (PRKT)

Çocukların alıcı dil gelişimlerini belirlemek amacıyla asıl formu İngilizce (Peabody Picture-Vocabulary Test) olan, Peabody Resim-Kelime Testi kullanılmıştır. Test 1959 yılında Dunn tarafından geliştirilmiş ve Türk toplumu için uyarlanması Katz, Önen, Demir, Uzunkaya ve Uludağ tarafından 1974 yılında yapılmıştır (Öner, 1997). Testin güvenilirliği 0.71 ile 0.81 arasında değişmektedir. Testin tekrar güvenilirliği ise 0.52 ve 0.90 arasında bulunmuştur (Özgüven, 1998). 2–12 yaş arası çocukların kelime bilgisinin gelişimini ölçen bu test bir performans testidir ve bireysel olarak uygulanır. Test her biri dört resimden oluşan 100 kart ve kayıt formundan oluşmaktadır. Bireyden kartın her iki yüzündeki dört resimden istenen resmi göstermesi istenmektedir (Öner, 1997).

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

Verilerin Toplanması ve Analizi

Peabody Resim-Kelime Testi (PRKT), çocuklara araştırmacılar tarafından uygulanmış, anketler ise daha önceden sınıf öğretmenlerinin yardımı ile belirlenen tarihlerde velilerle yapılan görüşmeler esnasında doldurulmuştur.

Çocuk ve ailelerden toplanan veriler SPSS 10 paket programına aktarılmıştır. Verilerin analizinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri ile Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı kullanılmıştır.

Bulgular

Okul öncesi çocukların peabody resim-kelime testi sonuçları ve anne-babaların çocuk kitapları ile ilgili genel görüşlerine ilişkin bulgulara tablo 2 ve tablo 3'te yer verilmiştir.

Tablo 2: Okul Öncesi Çocuklarının Peabody Resim-Kelime Testi (PRKT) ve Anne-Baba Çocuk Kitapları ile İlgili Genel Görüşlerine (ÇKİGG) İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Ölçek	N	\bar{X}	S
PRKT	112	52,01	10,25
Anne ÇKİGG	112	112,59	9,65
Baba ÇKİGG	112	111,00	9,32

Tablo 2 incelendiğinde okul öncesi çocukların Peabody Kelime Testinden aldıkları puan ortalamasının 52,01 olduğu, annelerin çocuk kitapları ile ilgili genel görüşlerine (ÇKİGG) ilişkin anketten elde edilen puan ortalamalarının 112,59 ve babaların 111,00 olduğu tespit edilmiştir. Anne ve babaların çocuk kitapları ile ilgili görüşleri bir biri ile tutarlılık göstermektedir. Anne babalar çocuk kitapları ile ilgili içerik özellikleri ve kitapların çocuklara katkıları konusunda birbirine yakın görüşlere sahiptirler.

Tablo 3: Okul Öncesi Çocuklarının Peabody Resim-Kelime Testi (PRKT) ve Anne-Baba Çocuk Kitapları ile İlgili Genel Görüşlerine (ÇKİGG) İlişkin Pearson Korelasyon Tablosu

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

	Anne ÇKİGG	Baba ÇKİGG
PRKT	,12	,02
Anne ÇKİGG		,67*

*p<0,01

İlişki tablosu incelendiğinde annelerin çocuk kitapları ile ilgili genel görüş puan ortalamaları ile çocukların dil gelişimlerinin korelasyon katsayısı ,12 babaların çocuk kitapları ile ilgili genel görüş puan ortalamaları ile çocukların dil gelişimlerinin korelasyon katsayısı ,02 olarak hesaplanmıştır. Bu bulgular anne ve babaların çocuk kitapları ile ilgili görüşleriyle çocuklarının dil gelişimleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığını ve çocukların dil gelişimlerinin bu görüşlerden etkilenmediğini göstermektedir. Anne ve babaların çocuk kitapları ile ilgili genel görüşlerinin korelasyon katsayısının ise ,67 olduğu ve bu ilişkinin de istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucu saptanmıştır. Araştırma kapsamına alınan anne ve babalar çocuk kitapları ile ilgili benzer görüşlere sahiptirler.

Tartışma ve Yorum

Çalışmada, anne babaların çocuk kitapları ile ilgili görüşlerinin çocukların dil gelişimlerine etkileyeceği düşünülmüş ancak araştırma bulguları ile bu görüş desteklenememiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular, anne-babaların çocuk kitapları ile ilgili benzer görüşlere sahip olduğunu, ideal bir çocuk kitabının taşınması gereken kriterlere ve kitapların çocukların gelişimleri açısından önemine ilişkin doğru bilgilere sahip olduklarını gösterirken, bu durumun çocukların alıcı dil gelişimlerini etkilemediği sonucunu ortaya çıkarmıştır. Çünkü anne babalara uygulanan “Anne Baba ve Öğretmenlerin Çocuk Kitapları ile İlgili Genel Görüşleri Anketi”nden alınabilecek en fazla puan 135 iken annelerin bu anketten ortalama 112 puan, babalarınsa ortalama 111 puan aldıkları görülmüştür. Bu durum anne ve babaların çocuk kitaplarına ilişkin oldukça iyi düzeyde bilgi sahibi olduklarını göstermektedir. Fakat bilgi sahibi oldukları bir konuyu yaşamlarında kullanıp kullanmadıkları, yani bu bilgileri davranış ve tutum haline dönüştürüp dönüştürmedikleri anne babalara uygulanan anketle değerlendirilmemektedir. Bu çalışma, anne babaların çocukların gelişimini destekleme açısından önemine inandıkları bir konuyu göz ardı etmeksizin uygulayacakları, evde çocukları ile geçirdikleri zamanlarda çocuklarına kitaplar okuyup, resimlerini birlikte yorumlayacakları ve tartışacakları beklentisi üzerine gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçları anne ve babaların anketten

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

yüksek puanlar alarak, çocuk kitapları hakkında ideal görüşleri yakaladıklarını ve kitaplarla ilgili doğru ve olumlu görüşlere sahip olduklarını ancak bu görüşlerinin çocuklarının alıcı dil gelişimlerini desteklemediğini göstermiştir. Araştırmalar yetişkin ve çocuğun birlikte kitap okuma deneyimini, çocukluk döneminden başlayarak ilkökul yılları boyunca sürebilecek geniş bir yaşam dönemi için uygun bir faaliyet, sözel dil becerilerinin gelişimi ve okuma yazmaya hazırlık olarak nitelendirmektedir (Poyraz, 2001). Bu nedenle beklenen ilişkinin anlamlı çıkmamasının bu nedenlerden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Anne babalar çocuklarına kitap okuma ve resimleri yorumlayıp tartışma gibi etkinlikleri gerçekleştirmedikleri sürece çocuklarının alıcı dil gelişimleri bundan olumlu etkilenmeyebilir. Alan yazında yer alan bazı araştırmalar anne babaların çocuk kitapları aracılığıyla çocuklarının dil gelişimlerine katkı sağlayabileceği sonuçlarını ortaya çıkarmışlardır.

Lonigan ve Whitehurst'un (1998) yaptıkları araştırmada okul öncesi çocuklarına yönelik hazırlanan dil eğitimi programı dâhilinde "evde okuma uygulaması yapılıp yapılmadığı" değişkeninin çocukların dil gelişiminde etkili olduğu bulunmuştur. Zembat, Aydın ve Duman (2006), çalışmalarında beş yaş çocukları için hazırlanmış aile katılımlı dil eğitim programının çocukların dil gelişimlerini desteklediğini saptamışlardır.

Bu çalışmalar çocuğun dil gelişiminin desteklenmesinde ailenin kitaplar aracılığıyla yaptıkları çalışmaların önemini göstermektedir. Dil gelişimi ile ilgili yapılan pek çok çalışma incelendiğinde çocukların dil gelişimini etkileyebilecek farklı unsurlar da dikkat çekmektedir. Anne ve babaya ilişkin farklı değişkenler, sosyoekonomik düzey, kardeşler, cinsiyet, kültürel farklılıklar, okulöncesi eğitim ve çevre dil gelişimini etkileyen unsurlardır (Megap, 2007). Bu çalışmaların sonuçları, üst sosyoekonomik düzeyden alt sosyoekonomik düzeye doğru çocuklarda dil gelişiminde bir azalma olduğunu, annesi yüksek öğrenim mezunu olan ve çalışan annelerin çocuklarının, dil gelişimlerinin çalışmayan annelerin çocuklarınınkine göre daha ileri olduğunu, baba mesleğinin dil gelişimini etkilediğini, ayrıca tek çocuk veya iki kardeş olanların daha fazla kardeşe sahip olanlardan dil gelişim ölçümlerinde daha yüksek puan aldıklarını, yaşanan bölge ve illere göre çocukların dil gelişimlerinde farklılıklar olduğunu göstermiştir (Temel ve diğerleri 2001; Hoff, 2003). Pancsofar ve Vernon-Feagans'ın (2006) yaptıkları çalışmalarda anne ve babanın dil becerilerinin çocuklarının dil becerilerini etkilediği ve bu etkide annelerin babalara oranla daha baskın etkiye sahip oldukları görülmüştür.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

Sonuç ve Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgular çocukların alıcı dil gelişimleri ile anne babalarının çocuk kitapları hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir. Araştırma kapsamına alınan anneler ve babalar çocuklar için hazırlanmış hikâye kitapları ile ilgili sayfa düzeni, resim kalitesi, kullanılan kağıdın kalitesi gibi pek çok konuda yeterli bilgi sahibidirler. Aynı zamanda kitapların çocuklara kazandırabilecekleri konusunda da görüş sahibidirler. Anne ve babaların bu bilgi düzeyleri de birbirine yakındır. Ancak bu görüşlerle çocuklarının alıcı dil gelişimlerini etkilememektedir. Bu sonuç doğrultusunda anne babalara ve araştırmacılara aşağıdaki önerilerde bulunulabilir.

- Ailelere evde çocuklarına kitap okumaları, kitap üzerine sohbet etmeleri, resimleri incelemelerinin önemini anlatan seminerler, toplantılar düzenlenebilir.
- Çocukların dil gelişimlerini desteklemeye yönelik çocuk kitapları, kuklalar, dil gelişimlerini destekleyici farklı materyaller hazırlanarak ailelerin ulaşabilecekleri yayın evlerine, kütüphanelere, okullara dağıtılabilir.
- Anne babaların çocuklarının dil gelişimleri destekleyebileceği etkinliklerden oluşan programlar hazırlanıp ailelere tanıtılabilir ve uygulamalarına rehberlik edilebilir.
- Bundan sonra yapılacak çalışmalarda anne babaların çocuklarına kitap okumalarının çocuklarının dil gelişimlerine etkisi incelenebilir.

KAYNAKÇA

- BİLGİNER, H. (2002). “Down Sendromlu Çocuklarda Dil Gelişimi”, **Hacettepe Fakültesi. Edebiyat Dergisi**, C.19, S:1, s.165-179.
- GÜVEN, N. ve BAL S. (2000). **Dil Gelişimi ve Eğitim. 0-6 Yaş Dönemindeki Çocuklar İçin Destekleyici Etkinlikler**, İstanbul: Epsilon Yayınları.
- HOFF, E. (2003). “The Specificity of Environmental Influence: Socioeconomic Status Affects Early Vocabulary Development Via Maternal Speech”, **Child Development**, 74 (5). p.1368-1378.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

- KARACAN, E. (2000). “Bebeklerde ve Çocuklarda Dil Gelişimi”. **Klinik Psikiyatri**, S:3, s.263-268.
- KARASAR, N. (1999). **Bilimsel Araştırma Yöntemi- Kavramlar, İlkeler, Teknikler**, Ankara: Nobel Yayıncılık.
- LONIGAN, C. J. ve WHITEHURST G. J. (1998). “Relative Efficacy of Parent and Teacher Involvement in a Shared- Reading Intervention for Preschool Children from Low-income Backgrounds. **Early Childhood Research Quarterly**, Volume 13, Issue. 2, p.263-290.
- MEGEP, (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi), (2007). **Çocuk Gelişimi ve Eğitimi. Dil Gelişimi**. Ankara: Millî Eğitim Yayınları.
- ÖNER, N. (1997). **Türkiye’de Kullanılan Psikolojik Testler. Bir Başvuru Kaynağı**, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Matbaası.
- ÖZGÜVEN, İ. E. (1998). **Psikolojik Testler**, Ankara: Pdrem Yayınları.
- ÖZKAN, N. ve YILMAZ B. (2006). “Çocuk Kitaplarında Dil Sorunları”, **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi 2. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu**, 4-6 Ekim 2006, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları, s. 767-778.
- PANCOSOFAR, N. ve VERNON-FEAGANS L. (2006). Mother and Father Language input to Young Children: Contributions to Later Language Development, **Journal of Applied Development Psychology**, 27, p. 571-587.
- POYRAZ, H. (2001). **Okul Öncesi Faaliyetlerin Çocuğun Dil Gelişimine Etkisi**, Gazi Üniversitesi Anaokulu Anasınıfı Öğretmeni El Kitabı 2001–2002 Ders Yılı, İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- SAGLAM, G. A. (2007). **Anne-Baba ve Öğretmenlerin Okul Öncesi Çocuk Kitaplarını Değerlendirmesi**. Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon.
- SEVER, S. (2003). **Çocuk ve Edebiyat**. Ankara: Kök Yayıncılık.
- SEVER, S. (2008). “Okul Öncesi Dönemdeki Çocuklara Seslenen Kitaplarda Bulunması Gereken Temel Özellikler”, **Okul**

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

Öncesinde Çocuk Edebiyatı, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

ŞİRİN, M. (2007). **Çocuk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış-Çocuk Edebiyatı Nedir Ne Değildir?**, Ankara: Kök Yayıncılık.

TEMEL, F., AVCI N. ve CAN YAŞAR M. (2001). **Sıfır Altı Yaş Çocuklarında Dil Gelişimi. Gazi Üniversitesi Anaokulu Anasınıfı Öğretmeni El Kitabı 2001–2002 Ders Yılı**, İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

TRAJKOVSKA, D. A., CVETKOVA B. ve ATANASOSKA T. (2010). “Language Development of 1 to 2 Years Old Child in Macedonian Context: Morphological and Semantic Approach (Case Study)”, **Procedia - Social and Behavioral Sciences**, Volume 2, Issue 2, p. 3094-3098.

TOKGÖZ, İ. (2006). **Okul Öncesine Yönelik Kitapların Dil Gelişimi ve anlam Bilim Açısından Değerlendirilmesi**, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

UZMEN, S. (1993). **1970–1993 Yılları Arasında Basılan Türkçe ve İngilizce Resimli Hikâye Kitaplarının Konu Yönünden İncelenmesi**, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

ZEMBAT, R., AYDIN A. ve DUMAN H. (2006). “5 Yaş Grubu Çocukları İçin Hazırlanmış Aile Katılımlı Dil Eğitimi Programının Dil Gelişimine Etkisinin İncelenmesi”, **Avrupa Birliği Sürecinde Okul Öncesi Eğitimin Bugünü ve Geleceği Sempozyumu Bildiri Kitabı (Kıbrıs)**, 2. Cilt, 27-30 Haziran 2006, Ya-Pa Yayınları, İstanbul, s. 141-154.